

CERKIEW PRAWOSŁAWNA

Ta drewniana świątynia stanowi wybitne dzieło architektury protestanckiej na Warmii. Została wybudowana w latach 1818-1823 dzięki fundatorowi, królowi pruskiemu Fryderykowi Wilhelmowi III. Wystawiona w konstrukcji ryglowej, na kamiennej podmurówce, i oszalowana, stanowi trójnawową bazylikę emporową, z płytkim prezbiterium od północy i dwuwieżową fasadą od południa. We wnętrzu empory wsparte są na czworobocznych słupach, otwarte na nawę główną szerokimi półkolistymi arkadami. Z pierwotnego wyposażenia nie zachowało się zbyt wiele. W kościele, zbudowanym z myślą o ewangelikach, jest, obecnie odprawiana liturgia w obrządku wschodnim. Można w nim podziwiać współczesny ikonostas (podobno z ikoną datowaną na IV wiek). Intrygująca jest historia związana z fasadą świątyni, obecnie w kolorze piaskowym, identycznym jak ten po wybudowaniu w 1823 r.. Przyczyna jest prosta - pierwszy w historii protestancki kościół na katolickiej Warmii musiał wyglądać okazale i bogato, a w czasach jego powstania drewniane budowle oznaczały biedę. Zbór, zatem pomalowano, by do złudzenia przypominał obiekt murowany.

KOŚCIÓŁ BAROKOWY

Decyzję budowy kaplicy w miejscu obecnego obiektu podjął biskup Załuski w 1709 r. Traktowano ją jako wotum dziękczynne za ominięcie miasta przez epidemię dżumy, i sanktuarium dla stojącego tam wcześniej rzeźbionego krzyża. Swoją ostateczny kształt kościół zawdzięcza, biskupowi Ignacemu Krasickiemu, z tamtego okresu zachowała się chorągiewka z datą „1789”. Od wschodu budowlę okala mur z dwiema narożnymi kaplicami i bramą, zwieńczoną pośrodku kutym krzyżem. Barokowy ołtarz główny z wizerunkiem Matki Boskiej Częstochowskiej pochodzi z XVIII wieku, podobnie jak ołtarz boczny lewy, będący jego pomniejszoną i częściowo uproszczoną kopią. Warte obejrzenia są również: XVIII-wieczny ołtarz boczny prawy, zdobiony obrazami z XIX wieku, oraz bogato polichromowany strop.

www.lidzbarkw.eu
it@lidzbarkwarminski.pl
tel: 89 519 00 52

CENTRUM INFORMACJI TURYSTYCZNEJ

LIDZBARK WARMIŃSKI

KOŚCIÓŁ GOTYCKI *św. św. PIOTRA I PAWŁA*

Jest jednym z ważniejszych zabytków naszego miasta. Zbudowany w drugiej połowie XIV wieku, w najpiękniejszym zakolu Łyny, tuż przy murze obronnym. Ma potężną, ok. 70-metrową wieżę (XV w.) którą wieńczy chorągiewka z herbem biskupa Potockiego. Budowla stanowi godne dopełnienie fortyfikacji miejskich. Późnogotycka, trójnawowa świątynia wsparta jest na gwieździstych sklepieniach z tego okresu. Jej pierwszym proboszczem (w latach 1305–1321) był ksiądz Heynemann. We wnętrzu wiele cennych obrazów oraz chrzcielnica z XIV wieku. Obok klasycystycznej ambony z 1880 r. zwiisa ze sklepienia świecznik datowany na rok 1604. Tuż przed głównym ołtarzem stoją dwie figury aniołów (1761), pochodzące z nieistniejącego już ołtarza ufundowanego przez biskupa Grabowskiego. Przy kościele od strony północnej, zachowała się brama barokowa z 1760 roku oraz rzeźbiona figurka Matki Boskiej z Dzieciątkiem (1709). Wielokrotnie trawiony pożarami obiekt został w latach 1870 – 1876 odbudowany i poddany gruntownej renowacji.

ORANŻERIA KRASICKIEGO

Ulokowana na niewysokim wzgórzu, na prawym brzegu Łyny, niegdyś stanowiła część tzw. ogrodów biskupich. W wyniku wojen szwedzkich doszczętnemu zniszczeniu uległy znajdujących się w pobliżu pawilony oraz pałacyk. Odbudowy obiektu podjął się biskup Teodor Potocki (1711-1723), jednak miejsce uczynił atrakcyjnym dopiero Ignacy Krasicki, przekształcając niewielką, barokowo-klasyczną oranżerię w obiekt ciekawy pod względem architektonicznym. Rekonstrukcja obejmowała: budowę skrajnych skrzydeł (warto zwrócić uwagę na ich zdobienia – kolumny tzw. porządku toskańskiego, po cztery na każde pomieszczenie), wykonanie owalnych okien w sali głównej i ujednoczenie elewacji zewnętrznej. Budowa nabrała cech barokowych, właściwych klasycyzmowi stanisławowskiemu. Bez większych zmian zachowała się jedynie sala centralna ośmioboczna, przykryta spłaszczoną kopułą, ozdobioną gzymsem na obwodzie wewnętrznym. Znajduje się w niej odsonięty w 1969 r. fragment malowidła ściennego z czasów biskupa Krasickiego, alegoria pór roku. Oranżeria to na terenie Warmii obiekt unikatowy. Obecnie mieści się w nim biblioteka pedagogiczna. Turystom udostępniono również do zwiedzania salę główną – koncertową.

MURY OBRONNE

Mury miejskie, powstałe na początku XIV wieku, otoczyły miasto wieńcem fortyfikacyjnym, głównie od strony północnej i zachodniej. Początkowo ponad pięciometrowe ściany, wznoszone jednocześnie przez kilka zespołów murowano w wątkach: wendyjskim i gotyckim. Barbakan uzupełniała naturalna bariera ochronna rzeka Łyna. Potężne umocnienia, biegnące wzdłuż ulic Hożej, Kajki, Reja, Kasprowicza i Dębowej, dodatkowo wzmacniały baszty oraz szeroka sucha fosa przed ich fasadami. Ten fragment murów przetrwał do dziś. W dolnych partiach baszt zachowały się strzelnice szczelinowe. Przez lata do fortyfikacji dobudowywano małe domki dla biedoty. Jak się okazało, mury chroniły je doskonale. Do czasów obecnych zachowały się dwa XV-wieczne domy.

WYSOKA BRAMA

Ongiś do miasta prowadziły trzy bramy: Dobromiejska, Młyńska i Ornecka (obecnie – Wysoka). Do dzisiaj dotrwał zaledwie fragment tej ostatniej, a ściślej jej tzw. przedbramie, połączone dawniej z bramą właściwą murowaną „szyja” o długości ok. 20 m. Przedbramie owo to, imponująca czteropiętrowa budowla w stylu gotyckim. Ma półokrągłe baszty, spięte głównym korpusem bramowym. Centralną część przyziemia zajmuje ostrołukowy przejazd. Fasada budynku od strony ul. Wysokiej Bramy ozdobiona jest na ścianach najwyższego piętra łukowym fryzem z profilowanej cegły, oplatającym zygzakiem koronę murów. Widnieją na niej również cztery tzw. blendy (zamurowane okna) oraz cztery tarcze. Na pamiątkę oblężenia z 1520 r., podczas którego miała miejsce ostra wymiana ognia artyleryjskiego, wmurowano w ściany bastionu sześć kamiennych kul. Od strony wewnętrznej (od centrum miasta) dekoracja budowli jest skromniejsza. Całość imponuje rozmiarami, dorównując największym tego typu obiektom w Polsce. Wysoka Brama przypomina bramę we Fromborku.

RATUSZ

Opodal murów znajduje się budowany z czerwonej cegły ratusz, z charakterystycznymi zdobieniami na elewacji, widocznymi zwłaszcza w jej części frontowej. Wyróżnia się wśród nich trójkątny szczyt, zakończony czworokątnymi wieżyczkami. Wejście do budowli prowadzi przez portyk wgłębny, zamknięty półkoliście podobnie jak wielkie parterowe okna. Ratusz postawiono w latach 1901–1902. Niegdyś służył miejscowym włodarzom jako siedziba Urzędu miasta, obecnie znajduje się w nim Dom Środowisk Twórczych, miejsce gdzie wśród ciekawych osób, członków najróżniejszych stowarzyszeń i kółek zainteresowań można mile spędzić czas.